

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Komentar kretanja u sektoru nebankarskih finansijskih institucija na kraju 2023. godine

Analiza finansijskog sektora u BiH na kraju 2023. godine

Na finansijskom tržištu Bosne i Hercegovine na kraju 2023. godine poslovale su 121 finansijske institucije, koje su uključene u redovnu statistiku Centralne banke BiH, i to u bankarskom sektoru 21 banka i jedna razvojna banka i u sektoru nebankarskih finansijskih institucija (u daljem tekstu se koristi statistički termin sektor Ostalih finansijskih institucija/sektor OFI) koji obuhvata: 24 društva za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje, 28 mikrokreditnih organizacija, 33 investiciona fonda, 4 lizing društva, 7 brokerskih kuća i 2 berze. Prikupljanje ove statistike se vrši u skladu sa međunarodnom metodologijom propisanom u MMF-om Priručniku za monetarnu i finansijsku statistiku (2000), putem jedinstvenog izvještajnog obrasca 2SR za banke i 4SR za nebankarske finansijske institucije (Standardized Report Forms/SRF). Korištenjem jedinstvenih izvještajnih obrazaca za predstavljanje bilansa stanja moguće je proizvesti agregirane i harmonizovane podatke za nivo BiH.

Broj finansijskih institucija u BiH

Finansijske institucije u BiH	dec. '22.			jun. '23.			dec. '23.		
	FBiH	RS	Ukupno	FBiH	RS	Ukupno	FBiH	RS	Ukupno
Banke*	14	8	22	14	8	22	14	8	22
Društva za osiguranje i reosiguranje	12	14	26	11	14	25	11	14	25
Mikrokreditne organizacije	13	14	27	14	15	29	13	15	28
Investicioni fondovi	18	14	32	18	15	33	18	15	33
Lizing društva	4	0	4	4	0	4	4	0	4
Brokerske kuće	4	4	8	3	4	7	3	4	7
Berze	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Ukupno	66	55	121	65	57	122	64	57	121

* Uključena Razvojna banka FBiH

Ukupna aktiva finansijskog sektora u Bosni i Hercegovini je na kraju 2023. godine iznosila 47,68 milijarde KM (nekonsolidovani podaci) i veća je za 2,51 milijardi KM ili za 5,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Najveće učešće su i dalje imale banke koje su učestvovala sa 87,7% u ukupnoj aktivni finansijskog sektora. Društva za osiguranje i reosiguranje učestvuju sa 2,63 milijardi KM, odnosno 5,5% od ukupne aktive finansijskog sektora. Poredeći sa stanjem na kraju 2022. godine, društva za osiguranje i reosiguranje, mikrokreditne organizacije, lizing društva i berze bilježe porast aktive, dok je kod investicionih fondova i brokerskih kuća došlo do neznatnog pada bilansne sume.

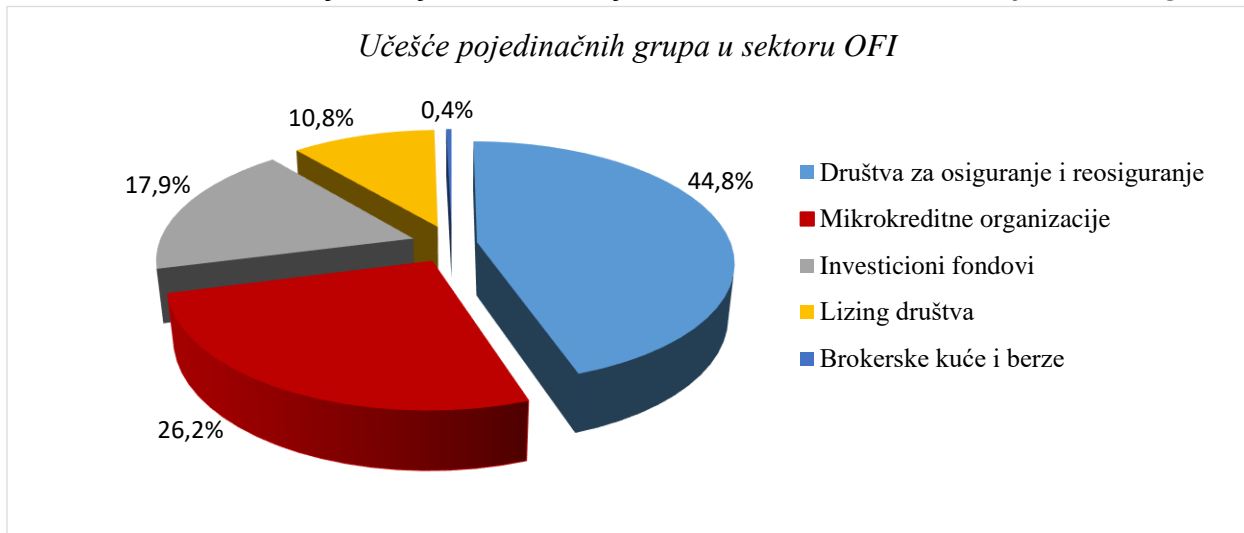
Finansijski sektor u BiH (milioni KM)

Finansijske institucije u BiH	12/2022		06/2023		12/2023		Indeks rasta aktive	
	Aktiva	Udio (%)	Aktiva	Udio (%)	Aktiva	Udio (%)	12.2023/12.2022	12.2023/06.2023
Banke	39.709,7	87,9	40.225,3	87,6	41.810,9	87,7	105,3	103,9
Društva za osiguranje i reosiguranje	2.472,2	5,5	2.586,6	5,6	2.628,9	5,5	106,3	101,6
Mikrokreditne organizacije	1.361,7	3,0	1.437,8	3,1	1.539,5	3,2	113,1	107,1
Investicioni fondovi	1.074,6	2,4	1.052,7	2,3	1.049,5	2,2	97,7	99,7
Lizing društva	533,8	1,2	602,6	1,3	631,8	1,3	118,4	104,9
Brokerske kuće	14,8	0,0	13,3	0,0	12,9	0,0	86,8	96,6
Berze	10,6	0,0	11,1	0,0	10,8	0,0	101,3	97,2
Ukupno za sektor	45.177,5	100,0	45.929,4	100,0	47.684,3	100,0	105,5	103,8

Sektor nebankarskih finansijskih institucija (sektor OFI)

Stanje ukupne aktive sektora OFI u BiH je na 31.12.2023. godine iznosilo 5,87 milijardi KM i veće je za 405,6 miliona KM ili 7,4% u poređenju sa stanjem na kraju 2022. godine, a u poređenju sa stanjem na kraju polugodišta 2023. godine veće je za 169,2 miliona KM ili 3,0%. Najveću aktivu u okviru sektora OFI imala su društva za osiguranje i reosiguranje sa 2,63 milijardi KM, što predstavlja učešće od 44,8% u ukupnoj aktivni sektora OFI, zatim slijede mikrokreditne organizacije sa 1,54 milijarde KM (26,2% učešća), investicioni fondovi sa 1,05 milijardi KM (17,9% učešća), lizing društva sa 631,8 miliona KM (10,8% učešća), preostalih 23,7 miliona KM (0,4% učešća) se odnosi na aktive brokerskih kuća i berzi u BiH.

Učešće nebankarskih finansijskih institucija u sektoru OFI na kraju 2023. godine

U nastavku je data kratka analiza tri podsektora sa najvećim učešćem u sektoru OFI.

Društva za osiguranje i reosiguranje

Na tržištu osiguranja u BiH, na kraju 2023. godine, poslovala su 24 društava za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje, od čega 15 društava obavlja djelatnost neživotnog osiguranja, a 10 su kompozitna društva koja obavljaju poslove neživotnog i životnog osiguranja. Društva za osiguranje u BiH bilježe kontinuiran i stabilan godišnji porast aktive i imaju 44,8% učešća u ukupnom sektoru OFI. Bilansna suma sektora osiguranja (sa uključenim reosiguranjem) na dan 31.12.2023. godine iznosila je 2,63 milijarde KM i veća je za 42,2 miliona KM, odnosno 1,6% u odnosu na stanje na dan 30.06.2023. godine, a u odnosu na isti period prethodne godine veća je za 156,6 miliona KM ili 6,3%.

Najznačajnije učešće u strukturi aktive imaju vrijednosni papiri, koji su na kraju 2023. godine iznosili 746,9 miliona KM, odnosno 28,4% ukupne vrijednosti aktive, zatim ostali depoziti (prvenstveno oročeni depoziti kod banaka) i nefinansijska aktiva (nekretnine). Ulaganja u vrijednosne papire, prvenstveno entitetske obveznice, bilježe kontinuiran rast i na kraju 2023. godine su veća za 17,3% u odnosu na prvo polugodište 2023. godine, a u odnosu na 31.12.2022. godine za 20,9%.

U strukturi pasive najveće učešće od 66,5% imaju bruto tehničke rezerve koje su na dan 31.12.2023. godine iznosile 1,75 milijardi KM i veće su za 1,4% u odnosu na stanje na polugodištu 2023. godine, a u odnosu na isti period prethodne godine, bruto tehničke rezerve osiguranja bilježe rast od 5,8%.

Mikrokreditne organizacije u BiH

Bilansna suma mikrokreditnih organizacija na kraju 2023. godine iznosila je 1,54 milijarde KM i veća je za 177,8 milion KM ili 13,1% u odnosu na kraj 2022. godine, a u odnosu na kraj polugodišta 2023. godine veća je za 101,7 miliona KM ili 7,1%. Od ukupne bilansne sume na mikrokreditne fondacije (MKF) se odnosi 645,7 miliona KM ili 41,9%, dok se na mikrokreditna društva (MKD) odnosi 893,8 miliona KM ili 58,1%.

Ukupni iznos plasiranih kredita kod mikrokreditnih organizacija na kraju 2023.godine iznosio je 1,25 milijardi KM, što predstavlja 81,3% ukupne aktive. U poređenju sa stanjem na kraju 2022. godine, mikrokreditni portfolio bilježi rast od 165,5 miliona KM ili 15,2%, dok je u poređenju sa stanjem na kraju polugodišta 2023. godine veći za 91,7 miliona KM ili 7,9%. Posmatrajući sektorsku strukturu plasiranih kredita, dominantno je učešće mikrokredita odobrenih fizičkim licima u visini od 97,2%, a preostalih 2,8% se odnosi na mikrokredite odobrene pravnim licima.

Osnovni izvor sredstava mikro kreditnih organizacija su obaveze po uzetim kreditima koje su na kraju 2023. godine iznosile 771,5 milion KM ili 50,1% ukupne pasive i veće su u odnosu na kraj 2022. godine za 102,7 miliona KM ili 15,4%, dok su u odnosu na kraj polugodišta 2023. godine veće za 45,4 miliona KM ili 6,2%. Ukupni kapital mikro kreditnih organizacija na kraju 2023. godine iznosi 582,9 miliona KM ili 37,9% ukupne pasive i veći je za 59,7 miliona KM ili 11,4% u odnosu na kraj 2022. godine, dok je u poređenju sa stanjem na kraju polugodišta 2023. godine veći za 41,6 milion KM ili 7,7%.

Investicioni fondovi

Ukupna aktiva investicionih fondova na kraju 2023. godine iznosila je 1,05 milijardi KM i manja je u odnosu na stanje na kraju 2022. godine za 25,1 miliona KM, odnosno 2,3%, a u poređenju sa stanjem na kraju polugodišta 2023. godine, manja je za 3,2 miliona KM ili 0,3%.

Ulaganja investicionih fondova u iznosu od 992,4 miliona KM čine 94,6% njihove ukupne aktive. U strukturi ulaganja investicionih fondova najveće učešće imaju ulaganja u vlasničke vrijednosne papire oko 45,4%, zatim ulaganja u dužničke vrijednosne papire 33,7%, ulaganja u depozite 18,6% i najmanji procenat od 2,3% se odnosi na ulaganja u nekretnine.

